

Eurooppalainen paikallisen nuorisotyön peruskirja

Demokraattisessa yhteiskunnassa nuorten aktiivinen osallistuminen ja heidän kuulemisensa on tärkeää. Tämän toteuttamiseksi nuoret tarvitsevat tilan, jossa he pystyvät luomaan oman ohjelmansa ja jossa he voivat pohtia, ilmaista ja kehittää mielenkiinnon kohteitaan ja lahjojaan sekä ajatuksiaan tulevaisuudesta. He tarvitsevat tilan, jossa heillä on mahdollisuus saada virikkeitä ja tukea sellaisten tietojen, taitojen, asenteiden ja arvojen kehittämiseksi, joita he tarvitsevat voidakseen kasvaa täysivaltaisiksi yksilöiksi ja kansalaisiksi. Tuo tila on nuorisotyö ja nuoret¹ ovat nyt ja aina sen ensisijainen sidosryhmä.

Nuorisotyö on siten oppimista ei vain nuorille itselleen vaan koko yhteiskuntaa varten. Se on sijoitus, jossa kaikki voitavat, ja osallisuuteen ja yhteiskunnalliseen yhtenäisyyteen pyrkivissä yhteiskunnissa nuorisotyöllä on tärkeä asema.

Nuorisotyön laajat tavoitteet on lueteltu monissa tärkeissä Euroopan unionin ja Euroopan neuvoston poliittisissa julistuksissa². Tämä peruskirja ei olekaan poliittinen asiakirja. Sen sijaan sen tarkoitus on kääntää nuo julistukset konkreettisiksi ohjeiksi laadukkaan nuorisotyön saavuttamiseksi ja ylläpitämiseksi.

Ajatus peruskirjasta syntyi toisessa, Brysselissä 2015 pidetyssä nuorisotyön konferenssissa. Konferenssin päätösjulistuksessa todettiin että "Konferenssi esittää, että paikallisen tason vastuu ymmärrettäisiin paremmin ja että paikallisten ja alueellisten viranomaisten kanssa laadittaisiin eurooppalainen peruskirja paikallista nuorisotyötä varten". Tavoitteena oli luoda yhteinen pohja nuorisotyölle.

Julistuksen perusteella 22 Erasmus+/nuoriso-ohjelman kansallista toimistoa aloittivat Erasmus+ -ohjelmaan kuuluvan strategisen kumppanuushankkeen Europe Goes Local³ yhteistyössä kumppaniensa InterCity Youth -verkoston, POYWE-verkoston ja Euroopan nuorisofoorumin kanssa sekä EU:n ja Euroopan neuvoston yhteistyönä.

Peruskirja on tämän hankkeen tärkeimpiä tuloksia. Se on luotu euroopanlaajuisessa konsultaatiossa, johon osallistui laaja kirjo sidosryhmiä kaikilta tasoilta: hallituksia, kuntia, kansalaisjärjestöjä, nuorisojärjestöjä ja -valtuustoja, alan kattojärjestöjä ja monia muita. Siten sen luomiseen on osallistunut ja sen omistaa koko Euroopan nuorisotyöyhteisö ja se koskee kaikkia, jotka ovat nuorisotyön kanssa tekemisissä ja haluavat kehittää sitä, päättäjäistä nuorisotyöntekijöihin ja nuoriin.

Tämän peruskirjan tarkoitus on osaltaan edistää paikallisen nuorisotyön kehittämistä. Siinä esitetään, millaisten periaatteiden tulisi ohjata nuorisotyön kehittämistä ja miten sen eri osat tulisi rakentaa, jotta se noudattaisi näitä periaatteita.

Tämä peruskirja muodostaa siten yhteisen eurooppalaisen perustan nuorisotyön alalla käytävälle välttämättömälle vuoropuhelulle. Se on ilmainen menetelmätyökalu ja tarkistuslista, joka tukee sidosryhmien keskusteluja nuorisotyön kehittämistarpeista ja joka auttaa varmistamaan, ettei mitään osaa tai näkökulmaa jätetä huomiotta ja että nuorisotyötä hoidetaan mahdollisimman hyvin ja tehokkaasti. Peruskirja tulisi käsittää kokonaisuutena ja listan eri kohdat eivät ole tärkeys- vaan loogisessa järjestyksessä.

Nuorisotyö on kuitenkin hyvin monimuotoista, ei pelkästään mitä tulee käytäntöön vaan myös siihen, miten se on järjestetty, ohjattu ja rahoitettu. Vaikka suurin osa nuorisotyöstä syntyy ja tapahtuu selvästi paikallisesti, tässä peruskirjassa luetelluista asioista vastaavat monet eri toimijat eri tasoilla. Kukaan heistä ei pysty täyttämään kaikkia peruskirjan vaatimuksia yksin eikä kukaan heistä voi vetäytyä vastuusta.

Peruskirjan soveltamisen tukena on verkossa toimiva interaktiivinen työkalupakki, joka tarjoaa peruskirjan eri kohtiin liittyviä erilaisia näkökulmia, selityksiä, lähteitä ja esimerkkejä hyvistä käytännöistä.

¹ Nuoret eivät kuitenkaan ole yhtenäinen ryhmä. Heillä on erilaiset taustat, mielenkiinnon kohteet ja ajatukset, he joko ovat järjestäytyneitä tai eivät, ja näistä ja muista syistä heillä on erilaisia tarpeita.

² Näitä poliittisia asiakirjoja ovat mm.:

- Neuvoston päätelmät laadukkaan nuorisotyön merkityksestä nuorten kehityksen, hyvinvoinnin ja sosiaalisen osallisuuden edistämiseksi (2013/C 168/03)
- Agenda 2020, Euroopan neuvoston päätöslauselma CM/Res(2008)23 sen nuorisopolitiikasta
- Euroopan neuvoston suositus nuorisotyölle (CM/Rec(2017)4)
- EU:n uusi nuorisostrategia: nuorten osallistaminen, yhdistäminen ja vaikutusmahdollisuudet COM/2018/269 lopullinen

³ Hanke on rahoitettu Erasmus+ -ohjelman Transnational Cooperation Activities -toiminnon kautta.

NUORISOTYÖ PERUSTUU ARVOIHIN JA SEN PERUSPERIAATTEITA OVAT, ETTÄ:

- ★ siihen osallistuminen on vapaaehtoista – nuoret toimivat nuorisotyön parissa aktiivisesti omasta halusta ja motivaatiosta
- ★ se perustuu nuorten itsensä kokemiin tarpeisiin, mielenkiinnon kohteisiin, ajatuksiin ja kokemuksiin, ja tuo siten lisäarvoa ja/tai iloa elämään
- ★ sitä laaditaan, järjestetään, suunnitellaan, valmistellaan, toteutetaan ja arvioidaan yhdessä nuorten kanssa tai nuorten itsensä toimesta
- ★ se edistää nuorten henkilökohtaista ja sosiaalista kehittymistä epämuodollisen ja arkioppimisen kautta
- ★ sillä pyritään edistämään nuorten itsemääräämisoikeutta, itsenäisyyttä ja oikeuksia
- ★ se näkee nuoret kokonaisvaltaisesti ja kohtaa heidät siellä missä he ovat, osaavina yksilöinä, jotka ovat omien elämiensä ja koko yhteiskunnan ykkösresursseja
- ★ se edistää kriittistä ajattelua ja luovuutta, sekä ihmisoikeuksia, demokraattisia arvoja ja aktiivista osallistumista yhteiskuntaan
- ★ edistää aktiivisesti osallisuutta ja tarjoaa kaikille nuorille tasa-arvoisia mahdollisuuksia.

- ★ joka on kehitetty:
  - yllä olevien peruseriaatteiden puitteissa ja mukaisesti
  - yhteistyössä kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa, mukaan lukien nuoret, joille on annettu selvät roolit ja valtuudet ja jotka ovat mukana kaikissa vaiheissa
  - nuorten tarpeita, oikeuksia ja mielenkiinnon kohteita, uutta tutkimustietoa sekä nuorisotyön eri muotoja ja menetelmiä koskevien asianmukaisten ja ajankohtaisten tietojen perusteella, joita voidaan hyödyntää sen tavoitteiden saavuttamiseksi
- ★ joka perustuu selviin laadullisiin ja määrällisiin mittareihin nuorten osallistumiseen, vaikuttamiseen ja oppimiseen liittyvistä tavoitteista
- ★ joka myöntää tavoitteiden mukaisia resursseja
- ★ jolla on selkeät ja poliittisesti hyväksytyt paikalliset ja paikallisten kansalaisjärjestöjen itsenäisyyttä kunnioittavat tavoitteet
- ★ jolla on selkeä asema ja yhteydet nuorisopolitiikkaan eri tasoilla paikallisesta koko Euroopan laajuiseen.

- ★ niistä käydään keskustelua kaikkien asianomaisten sidosryhmien kanssa
- ★ tavoitteet pystytään kääntämään yhtenäisiksi strategioiksi ja suunnitelmiksi
- ★ laadukkaaseen nuorisotyöhön tarvittavat edellytykset ja prosessit pystytään määrittelemään ja luomaan
- ★ jatkuva tietojenvaihto suunnitelmista ja toiminnasta nuorisoalan paikallisten, kansallisten ja Euroopan tason toimijoiden kanssa sekä aktiivinen poikkialainen ja alan sisäinen yhteistyö on mahdollista
- ★ nuorille on mahdollista jakaa laaja-alaista heille muokattua tietoa heidän oikeuksistaan sekä mahdollisuuksistaan osallistua erilaiseen paikalliseen, kansalliseen ja kansainväliseen toimintaan
- ★ nuoria innostetaan ja tuetaan:
  - ylittämään erilaisia esteitä ja rajoja voidakseen seurustella, jakaa kokemuksia ja ideoita muiden kanssa, organisoidakseen, oppiakseen muilta ja tarttuakseen toimeen
  - olemaan aktiivisia kansalaisia ja yhteiskunnalliseen osallistumiseen, mukaan lukien poliittinen päätöksenteko
  - olemaan avoimia ja osallistumaan alueelliseen, kansalliseen, eurooppalaiseen ja kansainväliseen liikkuvuuteen ja yhteistyöhön
- ★ nuorten kanssa pystytään muotoilemaan yhdessä sellaisia oppimistavoitteita, jotka nuoret itse kokevat omikseen henkilökohtaisen ja sosiaalisen kehityksen kannalta
- ★ pystytään todistamaan ja osoittamaan nuorten nuorisotyössä saavuttamat epämuodolliset ja arkioppimistulokset, kuten tiedot, taidot, asenteet ja arvot, ja tukemaan saavutetun osaamisen tunnustamista
- ★ nuorisotyöntekijöille pystytään tarjoamaan paikallisiin olosuhteisiin sovellettua asianmukaista tietoa, koulutusta ja tukea sekä rohkaisemaan ja tukemaan jatkuvaa täydennyskoulutusta.

- ★ toimia selvien eettisten periaatteiden puitteissa, jotka perustuvat yllä mainittuihin peruseriaatteisiin, YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen, YK:n lapsen oikeuksien yleissopimukseen ja Euroopan ihmisoikeussopimukseen
- ★ haluta tukea nuorten henkilökohtaista ja sosiaalista kehitystä
- ★ luoda ympäristö, joka antaa mahdollisuuksia ja jossa vallitsee luottamus, joka osallistaa aktiivisesti, voimaannuttaa ja rohkaisee osallistumaan, on luova ja turvallinen, hauska ja vakava, leikkisä ja suunnitelmallinen.
- ★ tunnistaa tarpeet ja etsiä tapoja, joilla:
  - nuoret saadaan osallistumaan nuorisotyön kaikissa vaiheissa
  - voidaan tukea nuoria itsenäiseen organisoitumiseen
- ★ olla tämän peruskirjan periaatteiden ja toimien mukaisen nuorisotyön edellyttämä osaaminen eli tiedot, taidot, asenteet ja arvot
- ★ ymmärtää, että nuorisotyö on vastavuoroista oppimista ja että se edellyttää jatkuvaa osaamisen kehittämistä
- ★ tuntee nuorisotyöntekijöiden rooli ja tehtävät ja pystyä pukemaan ne sanoiksi, eikä tarttua tavoitteisiin ja toimintaan, jotka eivät vastaa nuorisotyön peruseriaatteita
- ★ tutkia koko ajan kriittisesti, miten oma toiminta sekä paikalliset tavoitteet, menetelmät ja toiminnan organisointi vastaavat peruseriaatteita.

- ★ selkeää ja kokonaisvaltaista dokumentointijärjestelmää sekä tulosten, edellytysten ja työprosessien seuranta suhteessa mittareihin ja mitattavissa oleviin tavoitteisiin
- ★ säännöllistä ja ajanmukaista paikallisten olosuhteiden ja tarpeiden kartoitusta
- ★ selkeitä menetelmiä, jotka auttavat analysoimaan ja tarkastelemaan tuloksia sen mukaan miten ne vastaavat edellytyksiä, työprosesseja ja toimintaa, sekä jatkokehitystarpeita
- ★ selkeitä menetelmiä, joiden avulla saadaan päivitettyä tietoa nuoriosalan ja nuorisotyön kansallisesta ja kansainvälisestä tutkimuksesta, suuntauksista ja menetelmistä
- ★ kaikkien sidosryhmien yhteistyötä laadun kehittämisessä ja uusien menetelmien käyttöönotossa
- ★ nuorisotyöntekijöiden jatkuvaa täydennyskoulutusta, joka perustuu selkeään osaamisviitekehykseen sekä paikallisten tulosten, tarpeiden, vahvuuksien ja heikkouksien analysointiin.

PARTNERS AT THE NATIONAL LEVEL

www.iz.or.at

www.site.erasmusplus-jeunesse.fr

www.leargas.ie

www.iuventa.sk

www.jint.be

www.jugendfuereuropa.de

www.jaunatne.gov.lv

www.movit.si

www.mobilnost.hr

www.inedivim.gr

www.aha.li

www.anpcdefp.ro

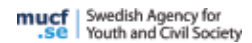
www.ufm.dk

www.tka.hu

www.jtba.lt

www.mucf.se

www.noored.ee

www.rannis.is

www.nji.nl

www.oph.fi

www.agenziagiovani.it

www.dzs.cz

www.movetia.ch

www.aktivungdom.eu

www.juventude.pt

INTERNATIONAL ORGANIZATIONS

pjp-eu.coe.int

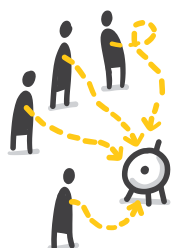
www.youthforum.org

intercityyouth.eu

poywe.org

“YOUTH WORK
IS VALUE BASED...
AND PROMOTES YOUNG
PEOPLE’S RIGHTS.”

